

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 17 april 2025

Zaaknummer : 1298552
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. de Wit-van der Linden
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Vastellen Verordening leerlingenvervoer Heemstede 2025

Kernboodschap

Per 23 april 2024 is de nieuwe modelverordening voor leerlingenvervoer beschikbaar gekomen van de VNG. Sinds de vaststelling van de huidige verordening zijn er ontwikkelingen die aanpassing wenselijk maken. De voorgestelde wijzigingen omvatten onder andere een verbeterde leesbaarheid, structuur en een duidelijker beoordelingskader. Dit voorstel bespreekt de aanpassingen die nodig zijn om de verordening beter af te stemmen op de huidige situatie en de behoeften van de leerlingen.

Besluit B&W

1. In te stemmen met de “Verordening Leerlingenvervoer Heemstede 2025”;
2. De raad voor te stellen de “Verordening leerlingenvervoer Heemstede 2025” vast te stellen;
3. Het voorstel voor te leggen aan de commissie Samenleving om advies te geven aan de raad.

Besluit raad

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 maart 2025.

Besluit:

De Verordening leerlingenvervoer Heemstede 2025 vast te stellen.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

Artikel 4 van de Wet op het primair onderwijs (Wpo)
Artikel 4 van de Wet op de expertisecentra (Wec)
Artikel 8.29 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 (Wvo 2020)

Bevoegdheid

De raad heeft de wettelijke plicht om een verordening vast te stellen voor het leerlingenvervoer. Deze verplichting is vastgelegd in artikel 4 van de Wet op het primair onderwijs (Wpo), artikel 4 van de Wet op de expertisecentra (Wec) en artikel 8.29 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 (Wvo 2020). Vanuit deze wetten zijn gemeenten verplicht de vervoerskosten te bekostigen die het college noodzakelijk acht voor schoolbezoek.

Bestuurlijke achtergrond

Voor sommige leerlingen is de afstand naar school te groot, of zij kunnen door een structurele handicap niet zelfstandig naar school reizen. In deze gevallen kunnen ouders en leerlingen een beroep doen op de gemeente. De gemeente is, onder bepaalde voorwaarden, verantwoordelijk voor het bieden van ondersteuning bij het vervoer van en naar school. De regels voor deze ondersteuning zijn vastgelegd in de Verordening Bekostiging Leerlingenvervoer Heemstede 2022. Sinds de vaststelling van deze verordening zijn er echter ontwikkelingen die aanpassing wenselijk maken.

Motivering

Het beoogd effect van de nieuwe verordening is een efficiënter en duidelijker proces voor het leerlingenvervoer. Door het vaststellen van een helder beoordelingskader kunnen aanvragen sneller en beter worden afgestemd op de specifieke behoeften van de leerling. De verantwoordelijkheid voor het schoolbezoek blijft daarbij bij de ouders en de nadruk ligt waar mogelijk op wat een leerling zelf kan. De verordening heeft als doel het toekennen van bekostiging voor het goedkoopst passende vervoer naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school, zodat passend onderwijs voor alle leerlingen toegankelijk blijft.

De wetgeving en jurisprudentie op het gebied van leerlingenvervoer zijn sinds 2020 inhoudelijk niet gewijzigd. De directe gevolgen voor gemeenten van deze nieuwe verordening zijn hierdoor beperkt. De nieuwe modelverordening van de VNG heeft als basis gediend voor het opstellen van de Verordening leerlingenvervoer Heemstede 2025. Gemeenten kunnen zelf bepalen of zij gebruik willen maken van de nieuwe VNG modelverordening. De nieuwe modelverordening biedt echter praktische verbeteringen. Zo maakt de modelverordening een duidelijker onderscheid tussen verschillende bepalingen, waardoor gemeenten beter inzicht krijgen in hun beleidsvrijheid.

Daarnaast zijn in onze regio de omstandigheden rondom het vervoer veranderd, wat het wenselijk maakt bepaalde zaken in de verordening aan te passen.

Argumenten

De voorgestelde wijzigingen omvatten onder andere een verbeterde leesbaarheid, structuur en een duidelijker beoordelingskader. Dit voorstel bespreekt de aanpassingen die nodig zijn om de verordening beter af te stemmen op de huidige situatie en de behoeften van de leerlingen.

Artikel 3. Onderzoek

Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vervoersvoorziening wordt niet alleen onderzocht wat ouders zelf kunnen organiseren, maar willen we ook het vervoersontwikkelingsperspectief van een kind kunnen meenemen. Daarom is in deze verordening opnieuw gekozen om de mogelijkheid van een persoonlijk vervoersontwikkelingsplan op te nemen. Hierbij is de minimale leeftijd vastgesteld op 10 jaar in plaats van de voorgestelde 9 jaar uit de modelverordening. De keuze voor 10 jaar is gebaseerd op praktijkervaringen in onze regio, waaruit blijkt dat 9 jaar niet realistisch is vanwege de verkeersdrukte en de soms complexe OV mogelijkheden. Ook voor veel 10-jarigen zal zelfstandig(er) reizen soms nog niet haalbaar zijn. Het gaat hier dan ook om een ondergrens. Wanneer zelfstandig reizen op 10-jarige leeftijd niet haalbaar blijkt, wordt dit uiteraard niet verplicht gesteld.

Artikel 9. Afwijzingsgronden

In artikel 9 is vastgelegd wat het minimaal aantal kilometers is tussen woning en school, waarvoor een vervoersvoorziening kan worden toegekend. In de huidige verordening wordt een vervoersvoorziening toegekend als de afstand van een woning naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school:

- voor het basisonderwijs meer is dan zes kilometer;
- voor het speciale basisonderwijs meer is dan vier kilometer;
- voor het speciaal onderwijs meer is dan twee kilometer.

In de modelverordening wordt een afstand van 6 kilometer tot de dichtstbijzijnde toegankelijke school gehanteerd ongeacht of het gaat om basisonderwijs, speciale basisonderwijs of speciaal onderwijs. Dit is landelijk gezien een gebruikelijke bepaling. Ook sluit de afstand van 6 kilometer aan bij de in artikel 4, zevende lid van de Wpo opgenomen bovengrens van 6 kilometer. Daarnaast is bij de buurtgemeenten in onze regio 6 kilometer ook de meest gangbare grens. De kilometergrens van het speciale basisonderwijs en speciaal onderwijs wordt hiermee vergroot naar 6 kilometer. Hiermee wordt zwaarder ingezet op de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van deze ouders en kinderen. Belangrijk om te weten is dat wanneer het een gehandicapte leerling betreft, de kilometergrens niet geldt. Onder een handicap verstaan wij personen met langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuigelijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving.

Taalklas

Aan het artikel over de afwijzingsgronden van de modelverordening is een nieuw tweede lid toegevoegd. Dit lid richt zich specifiek op leerlingen die gebruik maken van 'taalklassen'. Volgens de

VNG kunnen centrale taalklassen, schakelklassen of Internationale Schakelklassen (ISK) worden beschouwd als de 'dichtstbijzijnde toegankelijke school' voor nieuwkomers, omdat deze leerlingen door taalbarrières geen passend onderwijs kunnen volgen in reguliere klassen. In sommige gevallen is het wenselijk om deze leerlingen aanvullend te ondersteunen omdat zij mogelijk nog niet vertrouwd zijn met de Nederlandse taal of met het openbaar vervoer.

Daarom wordt voorgesteld om voor leerlingen van basisschoolleeftijd, gedurende de eerste 10 weken van hun onderwijs in een taalklas, de genoemde afwijzingsgrond voor vervoer niet toe te passen. Dat maakt het mogelijk om hen gedurende deze periode passend te ondersteunen bij het vervoer naar de taalklas, ongeacht de afstand tot de school. Deze periode biedt de leerlingen de gelegenheid om zich het openbaar vervoer eigen te maken of zelfstandig te leren fietsen. Ervaringen van de afgelopen maanden tonen aan dat er een grote behoefte is aan een dergelijke regeling. In onze regio bieden de meeste gemeenten een vergelijkbare regeling aan van 10 tot 12 weken voor deze doelgroep.

Voor leerlingen in het voortgezet onderwijs die een ISK bezoeken, geldt dat zij in principe alleen in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening als zij gehandicapt zijn en daardoor niet in staat zijn zelfstandig de school te bereiken.

Kanttekeningen, risico's en beheersmaatregelen

Toekenning voorziening

Het verleggen van de kilometergrens heeft directe gevolgen voor de toekenning van vervoersvoorzieningen. Voor maximaal 17 leerlingen uit de huidige groep met een vervoersvoorziening kan dit betekenen dat zij mogelijk niet meer in aanmerking komen voor een voorziening voor het nieuwe schooljaar. Met de ouders van deze leerlingen wordt tijdig contact opgenomen om te onderzoeken of zij het vervoer zelf kunnen regelen of bekostigen. Als blijkt dat een kind een handicap heeft die zelfstandig reizen belemmert, wordt alsnog gekeken naar een passende vervoersvoorziening.

Duurzaamheid

De Verordening leerlingenvervoer Heemstede 2025 is digitaal beschikbaar via www.overheid.nl.

Financiën

Financiële consequenties

De raad stelt jaarlijks budget beschikbaar voor het leerlingenvervoer in de begroting. De vaststelling van de nieuwe verordening biedt op dit moment geen aanleiding om het geraamde budget voor leerlingenvervoer aan te passen. Hoewel de aangescherpte beoordelingscriteria en de grotere focus op de zelfredzaamheid van leerlingen mogelijkheden bieden om kosten te verlagen, wordt verwacht dat de benodigde investeringen in het bevorderen van zelfredzaamheid op korte termijn niet direct zullen leiden tot lagere kosten.

Samenwerking en communicatie

Samenwerking

Het voornemen is om dezelfde verordening voor te leggen aan de gemeenteraad van Bloemendaal en Heemskerk. Daarnaast onderzoekt de gemeente Haarlem welke onderdelen van onze verordening zij mogelijk kunnen overnemen bij de evaluatie van hun eigen verordening.

Communicatie

De Verordening leerlingenvervoer Heemstede 2025 wordt bekend gemaakt in het Gemeenteblad (via www.zoek.officielebekendmakingen.nl). Na de inwerkingtreding is de Verordening leerlingenvervoer Heemstede 2025 te raadplegen via www.overheid.nl. Ook wordt een publicatie geplaatst in De Heemsteder, waarin wordt verwezen naar www.overheid.nl.

Daarnaast wordt het aanmeldformulier op de gemeentelijke website aangepast op basis van de wijzigingen in de verordening.

Planning/uitvoering

- 11 maart 2025: behandeling voorstel in het college
- 9 april 2025: behandeling voorstel in de commissie Samenleving
- 17 april 2025: behandeling voorstel in de raad
- 17 april 2025: inwerkingtreding Verordening leerlingenvervoer Heemstede 2025

Bijlagen

1. Verordening leerlingenvervoer Heemstede 2025
2. Toelichting op de Verordening leerlingenvervoer Heemstede 2025
3. Vergelijking Modelverordening VNG met Verordening Heemstede 2025